

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
Filozofická fakulta. Katedra knižničnej a informačnej vedy
Akademická knižnica UK

KEGA 133UK-4/2013

Informačná gramotnosť

informačné zručnosti, schopnosti, znalosti, návyky

Review: metóda hodnotenia informačných zdrojov

Autor(i):

Ľudmila Hrdináková

Zhrnutie:

Tutoriál prináša informácie o tom:

- čo je a na aké účely sa využíva metóda REVIEW,
- podrobný popis postupu podľa metódy REVIEW,
- príklad aplikácie.

Copyright:

Tento dokument môže byť použitý výhradne na výskumné, pedagogické alebo osobné študijné účely. Akékoľvek sublicencovanie, reprodukcia, redistribúcia, či predaj sú zakázané.

©Univerzita Komenského v Bratislave, 2014

Čo je REVIEW?

V rámci vysokoškolských úloh bude musieť študent na podporu svojich argumentov použiť hlavne vedecké odborné materiály.

Termín „vedecké“ znamená hlavne to, že sú:

- napísané špičkovými a kvalifikovanými akademickými odborníkmi,
- podporované výskumami, vedeckými dôkazmi a citáciami.

Pre stanovenie a hodnotenie „vedeckosti“ zdrojov odporúčame použiť metódu REVIEW.

Metóda REVIEW je metóda hodnotenia informačných zdrojov, ktorá:

- integruje v sebe kritéria indikátory a hodnotenia kvality informačných zdrojov,
- naznačuje i postup realizácie hodnotenia IZ touto metódou.

Hodnotiace kritériá REVIEW

R	(Relevance)	relevancia
E	(Expertise)	odbornosť autora
V	(Viewpoint)	hľadisko / postoj autora / organizácie
I	(Intended audience)	zamýšľané publikum
E	(Evidence)	dôkazy, svedectvá
W	(When published)	čas publikovania

R (Relevance) – **relevancia**

- Ako relevantný je daný zdroj k danej téme?
- Môže / má zdroj poskytovať široký / kompletný pohľad na tému, alebo sa vzťahuje len na jeden z jej aspektov?

E (Expertise) – **odbornosť autora**

- Aké je vzdelanie autora?
- Je daná téma v oblasti odborných znalostí a kvalifikácie autora?
- Je daný autor pravidelne citovaný inými autormi (expertmi) v danej oblasti?

V (Viewpoint) – **hľadisko / postoj autora / organizácie**

- Je autor (organizácia) nejakým spôsobom spojený s nejakým pohľadom, názorom či postojom?
- Aký je účel zdroja? Je cieľom informovať, presvedčiť alebo pobaviť?

I (Intended audience) – **zamýšľané publikum**

- Kto je intencionálnym, zamýšľaným publikom pre daný zdroj?
- Je zdroj na požadovanej / zodpovedajúcej úrovni vo vzťahu k mojej potrebe? Nie je príliš jednoduchý, na základnej, príliš všeobecnej úrovni? Nie je príliš technický ...?

E (Evidence) – **dôkazy, svedectvá**

- Citoval dostatok vhodných dôkazov na podporu, potvrdenie a ukotvenie svojich tvrdení, teórií a záverov?
- Je v zdroji zaradená bibliografia alebo sekcia s referenciami a použitou literatúrou? (Môže obsahovať ďalšie užitočné zdroje)
- Prešiel zdroj recenzovaním, lektorovaním posudzovaním (peer review procesom)?

W (When published) – **čas publikovania**

- Kedy bol zdroj publikovaný?
- Sú informácie v ňom uvedené stále aktuálne, alebo došlo k ďalšiemu (podstatnému) vývoju v danej tematickej oblasti?

REVIEW-test

Príklad použitia REVIEW (kritérií) na citovanú učebnicu

Singer, S. Fred.
Nezastaviteľné globálne otepľovanie: každých 1500 rokov...
Lanham, Md: Rowman & Littlefield Publishers, 2007.

Relevantnosť: Výborný. V zdroji je veľa užitočných informácií v knihe.

Odbornosť: Veľmi dobrá. Autor pracuje na dvoch známych univerzitách a vydavateľ ho rešpektuje, hodnotí veľmi kladne.

Hľadisko: Náročný. Zdroj obsahuje diskusie, prevládajú vedecké názory na zmeny klímy.

Intencionálne publikum: Dobrý. Študenti vysokých škôl a výskumní pracovníci.

Dôkazy: Výborný. Autor do hĺbky odkazuje na vedecké dôkazy.

Kedy bol publikovaný: Dobrý. Nedávno zverejnený.

**Chceli by ste použiť túto učebnicu ako odborný zdroj?
Kritériá REVIEW jasne ukazujú, že sa jedná o vedecké dielo.**

Príklad použitia REVIEW (kritérií) na hodnotenie článku v časopise

Marcel E. Visser, E. B. Kruuk and William G. Hill. Keeping up with a warming world; assessing the rate of adaptation to climate change. In: Philosophical Transactions of the Royal Society Series B: Biological Sciences. Volume 275, Number 1635 / March 22, 2008.

Relevantnosť: zaoberá sa dopadmi globálneho otepľovania na evolúciu živočíšnych druhov.

Odbornosť: uvedená je vedecká príslušnosť autora. Výskum je pôvodný.

Viewpoint: objektívny, článok prešiel procesom recenzovania.

Intencionálne publikum: Zameraný na vedeckých výskumných pracovníkov, vrátane študentov a akademických pracovníkov.

Dôkazy: výborný. Tento článok bol podrobne preskúmaný, prešiel pred zverejnením recenzovaním a obsahuje rozsiahlu bibliografiu (literatúru). Vhodný by však bolo skúmať aj iný, alternatívny pohľad.

Kedy bol publikovaný: Nedávny výskum na danú tému.

**Chceli by ste používať tento článok denníka ako odborný zdroj?
Recenzované vedecké časopisecké články sú najkvalitnejším vedeckým materiálom, ktorý je pre študentov k dispozícii**

Príklad použitia REVIEW-testu (REVIEW kritérií) na hodnotenie článku z Wikipédie

Global warming
Wikipedia
http://en.wikipedia.org/wiki/Global_warming
Accessed on 10/06/2008
No author listed.

Relevancia: Veľmi dobrá. Je to konkrétny článok o globálnom otepľovaní, ktorý pokrýva širokú škálu otázok, štruktúrovaným spôsobom.

Odbornosť: Neznáma. Ktokoľvek môže vkladať a editovať príspevky vo Wikipédii, takže neviem, kto je autorom informácií, kto napísal článok. neutrality, nemusí to však byť splnené v danom okamihu, pretože webstránka sa neustále mení.

Intencionálne publikum: Článok je pre širokú verejnosť, ale obsahuje veľké množstvo vedeckých údajov (niekedy neoverených)

Dôkazy: K článku je k dispozícii rozsiahla literatúra (bibliografia), články z Wikipédie často odkazujú na viaceré autoritatívne zdroje, ale odkazy musia rozhodne byť overené.

Kedy bol publikovaný: výborný. Články / príspevky vo Wikipédii sú neustále aktualizované.

Chceli by ste používať tento článok na Wikipédii ako odborný zdroj? Wikipedia články nie sú vedecké, pretože nevieme kvalifikáciu autora. Môžu však byť dobrým zdrojom vedeckej literatúry a ďalších užitočných vedeckých zdrojov čítania.

ZÁVER

REVIEW-test (REVIEW kritériá) sa dá použiť na všetky druhy informácií a informačných zdrojov – blogy, podcasty atď.

Literatúra:

Information Literacy. In: *Information Literacy Portal: UI Core Curriculum*. Moscow: University of Idaho, 2014 [cit. 2014-08-03]. Dostupé na:

http://www.webpages.uidaho.edu/info_literacy/modules/module5/5_2.htm

